

Wstęp

Szanowni Państwo!

Mija właśnie 20 lat od obrad Światowej Komisji do spraw Środowiska i Rozwoju (UNDP) i ogłoszenia w roku 1987, raportu pt. Nasza Wspólna Przyszłość (raport Gro Harlem Brundtland). Wskazywał on kierunki działań mogących zapewnić trwały rozwój ludzkości w harmonii ze środowiskiem, z zachowaniem jego zasobów dla przyszłych pokoleń.

W pięć lat później (w roku 1992), na konferencji w Rio de Janeiro, scharakteryzowano i przyjęto pojęcie rozwoju zrównoważonego – dającego szansę dla dalszego rozwoju ludzkości. Ustalenia konferencji ujęto w Globalnym Planie Działania Agenda 21 i zobowiązano uczestniczące w porozumieniu państwa do „Promowania nauczania, kształtowania świadomości i szkolenia w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska”. U podstawy koncepcji ZR znalazły się aspekty społeczne, ekonomiczne i środowiskowe.

Wydawać by się mogło, że 20 lat to dużo i że koncepcja ta stanie się szeroko znana, a także, wobec zagrożenia środowiska życia człowieka, ogólnie akceptowana i stosowana. Tak się jednak nie stało, co stwierdzono podczas kolejnej konferencji na temat Zrównoważonego Rozwoju, która miała miejsce w Johannesburgu, w roku 2002.

Uznano wobec tego, że konieczne są dodatkowe, obejmujące cały świat, działania w tym zakresie. Program nowego wysiłku edukacyjnego w tym kierunku zaproponowano na forum ONZ, w której imieniu UNESCO (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*; Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury, z siedzibą w Paryżu) ogłosiła kolejną, światową mobilizację w dziedzinie edukacji ZR.

Tak więc, ogólnoswiatowa DEKADA EDUKACJI DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU (2005-2014) trwa i może z tej okazji warto przypomnieć, że przez edukację dla ZR rozumiemy: STAŁE PODEJMOWANIE PRZEZ KAŻDEGO OBYWATELA ZIEMI STARAŃ BY OCALIĆ ŚWIAT DLA PRZYSZŁYCH POKOLEŃ.

Wobec ogólnego braku zainteresowania ludzkości do ograniczenia retardacji (materialnego przekształcania świata), ekolodzy przesunęli wskazówki na zegarze odmierzającym czas dla opamiętania się człowieka i życia „w zgodzie z przyrodą”, z za siedem minut dwunasta, na za pięć minut dwunasta. Mamy więc coraz mniej czasu by zdążyć zatrzymać degradację i ocalić świat dla człowieka. Obecnie za najważniejsze działania uważa się: przeciwdziałanie ubóstwu, zapewnienie równości płci, ochronę zasobów naturalnych, promocję zdrowia, prośrodowiskowe przemiany terenów wiejskich, prawa człowieka, zapewnienie pokoju, międzynarodową współpracę gospodarczą, zachowanie różnorodności językowej i kulturowej i ogólny dostęp do technologii informacyjnych.

Wszystkie te cele, realizując aspekty społeczne, ekonomiczne i środowiskowe, są nierozzerwalnie ze sobą związane, a uświadomienie tego jest podstawą edukacji dla zrównoważonego rozwoju. Dekada EZR szczególny nacisk kładzie na promowanie wartości i działania (szacunek, solidarność, aktywność i zaangażowanie) w obrębie problemów lokalnych. Rozwiązywane w sposób zrównoważony problemy lokalne (na płaszczyźnie społecznej, ekonomicznej i środowiskowej) przeniosą się na płaszczyznę, regionu, kraju, kontynentów i całego globu.

Członkowie Południowo-Wschodniego Oddziału Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej z siedzibą w Rzeszowie i Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Oddział w Rzeszowie, chcą w tych ważnych przemianach aktywnie uczestniczyć.

Zapewne da się zauważyć, że nasz Zeszyt Naukowy zyskuje większe grono autorów. Nasze kontakty są bowiem szersze, między innymi dzięki wymianie nauczycieli akademickich w ramach programu SOKRATES/ERAZMUS, a także dzięki kontaktom naszych autorów i współpracowników.

Mamy nadzieję, że obecny Zeszyt, tak jak poprzednie, będzie się cieszył zainteresowaniem i przyczyni się do lepszego poznania problematyki środowiskowej, ważnej dla zrównoważonego rozwoju.

Redaktor Zeszytu

dr hab. Joanna Kostecka, prof. UR